

Östersunds kommun

Rektorn vid Ångsta skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Ångsta skola
i Östersunds kommun

Tillsyn i Ångsta skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östersunds kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ångsta skola besöktes av Skolinspektionen den 16 januari 2014.

Fakta om skolan

Ångsta skola omfattar verksamheter från förskoleklass till grundskolans årskurs 5 och är en traditionell och rymlig tvåvånings skolbyggnad i rött tegel från 1950-talet, cirka 5 km från Brunflo och 30 km söder om Östersund. Skolan inrymmer lokaler för fritidsverksamhet, men lokaler för slöjd saknas och eleverna bussas i stället till andra skolor. Intill skolan finns en föräldrakooperativ förskola.

Skolan är indelad i tre arbetslag: F-1, 2–3 samt 4–5. Arbetslagen samverkar med varandra och lärarna har i huvudsak utbildning för den undervisning de bedriver. Sammanlagt finns det 71 elever i skolan.

Kunskapsresultat.

Enligt skolans egen redovisning är kunskapsresultaten goda både i årskurs 3 och årskurs 5. På grund av det låga elevantalet i respektive årskurs saknas officiell statistik.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till även de brister som inte framkommit vid tillsynen.

Skolinspektionens bedömning är att skolan i Ångsta bedriver en verksamhet som i många avseenden ger eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas i riktning mot de nationella utbildningsmålen fransett vad gäller delaktighet och inflytande. Skolan uppvisar en god lärandemiljö och de elever Skolinspektionen intervjuat uppger att de är trygga med varandra och med personalen på skolan. Detta framgår också av de enkätundersökningar som Skolinspektionen genomfört.

Tillsynen visar dock att eleverna på Ångsta skola inte ges möjlighet till inflytande på det sätt som skollag och läroplan föreskriver. Detta gäller såväl

undervisningens innehåll och genomförande som framtagandet av skolans ordningsregler.

Kvalitetsarbetet på Ångsta skola måste tydligare ta sin utgångspunkt i analyser av resultat och måluppfyllelse. De insatser som planeras ska ha tydlig koppling till de nationella målen, kraven och riktlinjerna. Att ange vad som ska uppnås och vilka effekter som förväntas underlättar kommande uppföljning och utvärdering av insatserna och ska framgå i dokumentationen.

Vid Ångsta skola finns en i huvudsak väl fungerande elevhälsa med ett elevhälsoteam som träffas regelbundet. Elevhälsan används i stor utsträckning för att hantera olika ärenden med särskilda eller medicinska insatser och bistår med utredningar. Intervjuerna visar dock att elevhälsan inte arbetat förebyggande och hälsofrämjande på det sätt som avses i skollagen.

På Ångsta skola är tillgången till datorer alltför begränsad och de internetuppkopplingar som skolan har tillgång till är instabila och har låg kapacitet. Eleverna beskriver att internetuppkopplingarna ofta slutar fungera och de tvingas avbryta pågående arbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas på adress: Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller via epost till: skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna möjlighet till inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ha reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerad om frågor som rör dem.

Intervjuer med lärare och elever visar att eleverna under lektionerna endast undantagsvis ges inflytande på arbetssätt och innehåll. Enligt elever och lärare är det sällsynt att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga inför att lärarna bestämmer vilka uppgifter och avsnitt i ett läromedel som eleverna ska arbeta med. Lärarna bestämmer oftast utan samråd med eleverna om eleverna ska arbeta i grupp eller enskilt. Eleverna arbetar oftast samtidigt, på samma sätt med texter i läroboken eller med övningar i arbetsboken. Undantaget är den lektion när eleven väljer vilket mål eleven ska arbeta med och som beskrivs i elevens individuella utvecklingsplan (IUP).

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Ångsta skola inte ges möjlighet till inflytande på det sätt som skollag och läroplan föreskriver.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11:1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolans ordningsregler ska utarbetas under medverkan av eleverna.

Motivering

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas och de ska utarbetats under medverkan av eleverna och följas upp vid skolenheten.

På Ångsta skola finns enligt lärarna och rektorn ordningsregler men de flesta eleverna känner inte till deras innehåll, var de förvaras eller hur de har tillkommit. Eleverna tror att reglerna säger var man får vara på raster eller var man får kasta snöboll. Eleverna tror att det är lärarna som skrivit och bestämt ordningsreglerna. Enligt rektorn presenteras ordningsreglerna i klasserna i början på varje nytt läsår. Likaså presenteras de på höstens första föräldramöte. I ordningsreglerna framgår vilka konsekvenserna blir om någon bryter mot reglerna. Klasserna får sedan komplettera med egna klassregler.

Skolinspektionen bedömer att ordningsreglerna inte är aktuella för eleverna och att elevernas delaktighet i arbetet med skolans ordningsregler inte motsvarar skollagenskrav.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Sammanställa och analysera måluppfyllelsen i form av kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbete
- Se till att analyserna av resultaten leder till att åtgärder vidtas med syfte att utveckla verksamheten.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är rektorn ansvarig för att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att följa upp och utvärdera skolans resultat i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Lärarna vid Ångsta skola följer sina respektive elevers kunskapsutveckling på individuell nivå, dessa sammanställs, utvärderas och analyseras vid skolårets slut. Dokumentation ger ingen bild av skolans kunskapsresultat i olika ämnen eller av planerade insatser utifrån gjorda analyser för att öka måluppfyllelsen. Även uppföljning och utvärdering av skolans resultat av värdegrundsarbetet saknas.

För att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra skolans verksamhet måste den samlade analysen av måluppfyllelsen och kunskapsresultaten bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. De underlag som används kan vara både kvantitativa och kvalitativa. Rent konkret handlar det om att ställa frågor kring varför resultaten ser ut som de gör och att försöka hitta vad i verksamheten som orsakar och påverkar resultaten.

Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. På övergripande nivå är analysen viktig för att se mönster och få fram underlag för att kunna prioritera insatserna såväl på skolenhetsnivå som på huvudmannanivå. När skolan analyserar sina kunskapsresultat är det viktigt att skolans arbete med undervisning och särskilt stöd ingår som en central del i analysen.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsarbetet på Ångsta skola måste ta sin utgångspunkt i resultat och måluppfyllelse inom fler områden än vad den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av visar. Detta för att verksamheten ska utvecklas och för att ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. För att kvalitetsarbetet ska vara systematiskt måste analyser genomföras och sammanställs samt insatserna dokumenteras. De insatser som planeras ska ha tydlig koppling till de nationella målen, kraven och riktlinjerna. Att ange vad som ska uppnås och vilka effekter som förväntas underlättar kommande uppföljning och utvärdering av insatserna.

Författning

4 kap. 4, 5, 6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Rektorn måste se till att organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska elevhälsan arbeta förebyggande. Enligt skollagen ska skolan se till att eleverna har en bra miljö för sin kunskapsutveckling och personliga utveckling. Elevhälsans roll ska därför främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare ska elevhälsan arbeta med mer generellt inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och i det individuellt riktade arbetet har elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveck-

ling. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och skolans övriga personalgrupper.

Vid Ångsta skola finns tillgång till elevhälsa när det gäller insatser för enskilda elever och en fungerande organisation med ett elevhälsoteam som träffas regelbundet. Intervjuer med rektorn och elevhälsan visar att elevhälsan det senaste året inte haft möjlighet att arbeta förebyggande och hälsofrämjande på det sätt som avses i skollagen. Elevhälsan används i stor utsträckning för att hantera olika ärenden med särskilda eller medicinska insatser samt att bistå i olika utredningar för enskilda elever vilket också ingår i uppdraget. Däremot används elevhälsan i liten eller ingen utsträckning till det förebyggande arbetet. Det saknas en styrning till det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vilket gör att elevhälsan lätt uppslukas av uppgifter på individnivå vilket är förståeligt eftersom det också ingår i elevhälsans uppdrag att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Det gäller dock att hitta en balans där elevhälsan både ges möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt med att undanröja hinder för enskilda elevers lärande.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete på skolan behöver stärkas.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Införskaffa den teknik som behövs för att eleverna ska kunna använda datorer och internet på ett tidsenligt sätt i skolarbetet

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till den utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Datorer, datorbaserade läromedel, tillgång till sökfunktioner och ett fungerande internet är nödvändiga delar för att kunna erbjuda en tidsenlig utbildning. På Ångsta skola är tillgången till datorer alltför begränsad och systemet för att boka datorer fungerar dåligt. Enligt såväl elever som lärare är dessutom de internetuppkopplingar som skolan har tillgång till instabila och har låg kapacitet. Eleverna beskriver att internetuppkopplingarna ofta slutar fungera

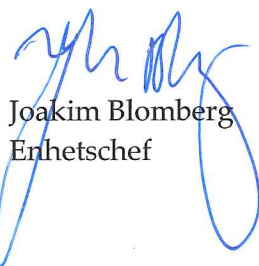
och eleverna tvingas avbryta pågående arbete. Detta får till följd att elever väljer att arbeta hemma med uppgifter som förutsätter tillgång till dator med fungerande internetuppkoppling.

Skolinspektionen bedömer att den utrustning och de lärverktyg avseende datorer och tillhörande internetuppkoppling som finns på Ångsta skola och som ska användas för att främja elevernas kunskapsutveckling inte är tillräckliga. I rektorns ansvar ingår att se till att det på skolan finns läromedel av god kvalitet och annat stöd för att kunna söka och utveckla kunskaper

Författning

2 kap. 35 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Erhetschef

Sten Svanholm
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.